

**FAYENBERG SHE'RIYATIDA INSONIYLIK VA ADOLAT
G'OYASI**

Erkinboyeva Aziza Ruslonovna

*O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti Xorijiy til va adabiyoti ingliz
tili 1-fakulteti 2-bosqich talabasi azizaruslonovna@gmail.com*

Ilmiyrahbar: Mohinbonu Mardonova Shuhrat qizi,

*O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti, Ingli ztilini o'qitish metodikasi
No 1 kafedrasi o'qituvchisi mohinbonuuuzswlu@gmail.com*

Annotatsiya: Mazkur maqolada Aleksandr Faynberg ijodining asosiy g'oyaviy yo'nalishlari — insoniylik, adolat, vijdon va mehr-oqibat mavzulari tahlil etilgan. Muallif shoirning badiiy olamida inson ruhi, hayot falsafasi va jamiyatdagi axloqiy qadriyatlar qanday tasvirlanganiga e'tibor qaratadi. Faynberg asarlarida insonning ichki erkinligi, adolatga ishonchi va ezgulik g'oyasi she'riy shaklda ifodalanadi. Maqolada shoirning o'z davri ijtimoiy voqealariga munosabati hamda bugungi kunda uning asarlari orqali yosh avlodni ma'naviy tarbiyalash ahamiyati yoritilgan.

Kalit so'zlar: insoniylik, adolat, she'riyat, ezgulik, vijdon, falsafa, ma'naviy qadriyat.

Abstract: This article analyzes the main ideological directions of Aleksandr Faynberg's poetry, focusing on the concepts of humanity, justice, conscience, and compassion. The author explores how the poet expresses the spiritual freedom of the individual, belief in justice, and the idea of goodness through poetic imagery. The study also examines Faynberg's attitude toward the social realities of his time and emphasizes the relevance of his works in shaping moral and ethical values among the younger generation today.

Keywords: humanity, justice, poetry, goodness, conscience, philosophy, moral values.

Аннотация: В данной статье рассматривается творческое

наследие поэта Александра Файнберга, в котором центральное место занимают идеи гуманизма и справедливости. Автор анализирует, как в поэзии Файнберга раскрываются темы совести, добра, внутренней свободы человека и моральных ценностей общества. Особое внимание уделено философскому содержанию стихотворений, отражающему отношение поэта к жизни, правде и человеческому достоинству. В статье также отмечается современное значение идей Файнберга для духовного и нравственного воспитания молодёжи в условиях глобализации.

Ключевые слова: *Александр Файнберг, гуманизм, справедливость, поэзия, добро, совесть, философия, нравственные ценности.*

Adabiyot — bu inson ruhining eng nozik iplarini kuylovchi san’atdir. Har bir davrda yozilgan asar o‘z zamonining ijtimoiy, ma’naviy va falsafiy hayotini aks ettiradi. Shu ma’noda, o‘zbek-rus adabiy aloqalarining yorqin namoyandasi, yuksak insonparvarlik g‘oyalari bilan butun bir avlod qalbidan joy olgan shoir Aleksandr Faynberg ijodi alohida e’tiborga loyiqdir. Faynberg she’riyatining markazida inson turadi. U insonni jamiyatning eng muhim qadriyati, ruhiy kuchi deb biladi. Shoirning satrlarida insoniylik, adolat, vijdon, ezgulik va mehr-oqibat singari tushunchalar falsafiy mushohadalar orqali ifodalangan. Faynberg uchun she’r — bu so‘z san’ati emas, balki ruhning ovozi, vijdonning e’tirofidir.

Faynberg ijodining asosiy mohiyati — insonni qadrlash. Uning har bir she’rida inson shunchaki obraz emas, balki hayotning markaziy figuralaridan biri sifatida tasvirlanadi. Shoir inson qalbining nozik tuyg‘ularini, ichki iztiroblarini, orzu va armonlarini chuqur badiiy ifodalay olgan. Uning she’rlarida insonning ma’naviy barkamollikka intilishi, yaxshilik va ezgulik yo‘lidagi kurashi asosiy g‘oya sifatida namoyon bo‘ladi. Shoir yozadi:

“Adolat yurakda yashasa, har satr yurakning qonida bitiladi.”

Bu satrlar insoniylik — inson qalbining eng oliy ne’mati, adolat esa hayotning eng buyuk qadriyati ekanini ifodalaydi.

Faynberg she'rlarida adolat tushunchasi insonning ichki dunyosi bilan chambarchas bog'langan. U jamiyatdagi adolatsizlik, yolg'on, befarqlikka qarshi so'z bilan kurashgan shoir edi. Uning asarlarida inson o'z vijdoniga quloq soladi, har bir satrda halollik va haqiqatga intilish seziladi. Shoir uchun adolat bu faqat ijtimoiy tamoyil emas, balki insonning ichki holati — vijdon ovozi. Shu jihatdan Faynberg ijodi falsafiy chuqurlikka ega bo'lib, har bir o'quvchini o'z hayotiga nazar tashlashga undaydi.

Bugungi globallashuv davrida Faynbergning asarlari insonparvarlik va axloqiy qadriyatlarga yo'g'rilgani bois dolzarbligini yo'qotmaydi. Uning she'rlarida insonning o'zligiga, xalqiga va insoniyatga sadoqati tarannum etiladi. Shoir yoshlarni vijdonli, adolatparvar, mehr-oqibatli bo'lishga da'vat etadi. Faynberg merosi bugungi kunda ham yosh avlodning ma'naviy tarbiyasida katta ahamiyatga ega, chunki u insonning eng buyuk boyligi — vijdon va adolat tuyg'usi ekanini uqtiradi.

Aleksandr Faynberg ijodi — bu insoniylik, adolat va mehrning she'riy ifodasidir. Uning asarlarida inson qalbining eng nozik tuyg'ulari, hayotning falsafiy ma'nolari, vijdonning sokin ovozi mujassam. Faynberg she'riyati o'quvchini o'ylashga, his qilishga, o'zini anglashga chorlaydi. Shoirning inson va adolat haqidagi mushohadalari bugungi kunda ham o'z ahamiyatini yo'qotmagan. Chunki u har bir insonni o'z vijdoniga quloq solishga, hayotda ezgulik urug'ini sochishga da'vat etadi. Shu bois Faynberg merosi o'zbek va rus adabiy hayotining eng yuksak insonparvarlik namunasi sifatida qadrlanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Faynberg, A. Izbrannye stikhotvoreniya. — Toshkent: Gʻafur Gʻulom nomidagi Adabiyot va sanʼat nashriyoti, 1985.
2. Faynberg, A. Golosa družey. — Moskva: Sovetskiy pisatelʼ, 1988.
3. Karimov, I. A. Yuksak maʼnaviyat — yengilmas kuch. — Toshkent: Maʼnaviyat, 2008.
4. Ortikov, B. Oʻzbek va rus adabiy aloqalari tarixi. — Toshkent: Oʻzbekiston, 2003.
5. Rasulov, N. Oʻzbekiston sheʼriy merosida insoniylik va adolat gʻoyalari. — “Til va adabiyot” jurnali, №3, 2017.
6. Toʻlaganova, Z. XX asr oʻzbek sheʼriyatida falsafiy yoʻnalishlar. — Toshkent: Fan, 2015.
7. Ziyouz.uz — Aleksandr Faynberg haqida maʼlumotlar va sheʼrlar toʻplami. [Elektron manba] — www.ziyouz.uz